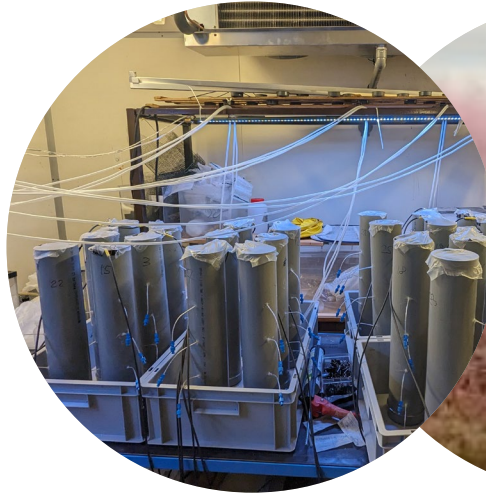

Bufferzones in perspectief

De rol van invertebraten in bufferzones

Annalieke Bakker (annalieke.bakker@wur.nl) & Tom van der Meer

NOS Nieuws • Woensdag 16 augustus, 15:44

Aantal meldingen blauwalg neemt toe: 'Gebruik gezond verstand bij zwemmen'

RTLnieuws

Nederland heeft vieste water van Europa

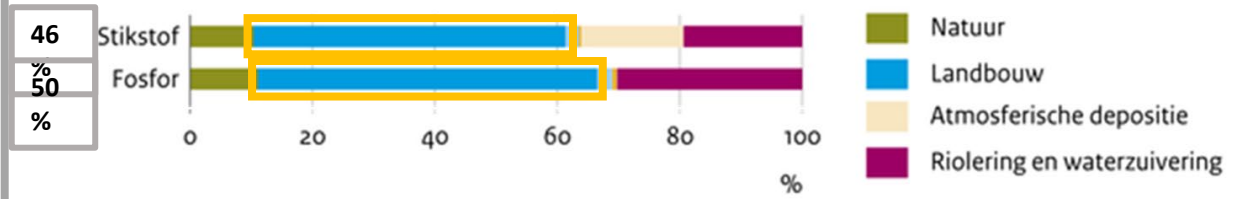
7 maart 2023 16:00 • Aangepast 21 april 2023 15:10

NOS Nieuws • Donderdag 18 november 2021, 10:07

Rapport: maar 17 procent kleine wateren van goede kwaliteit

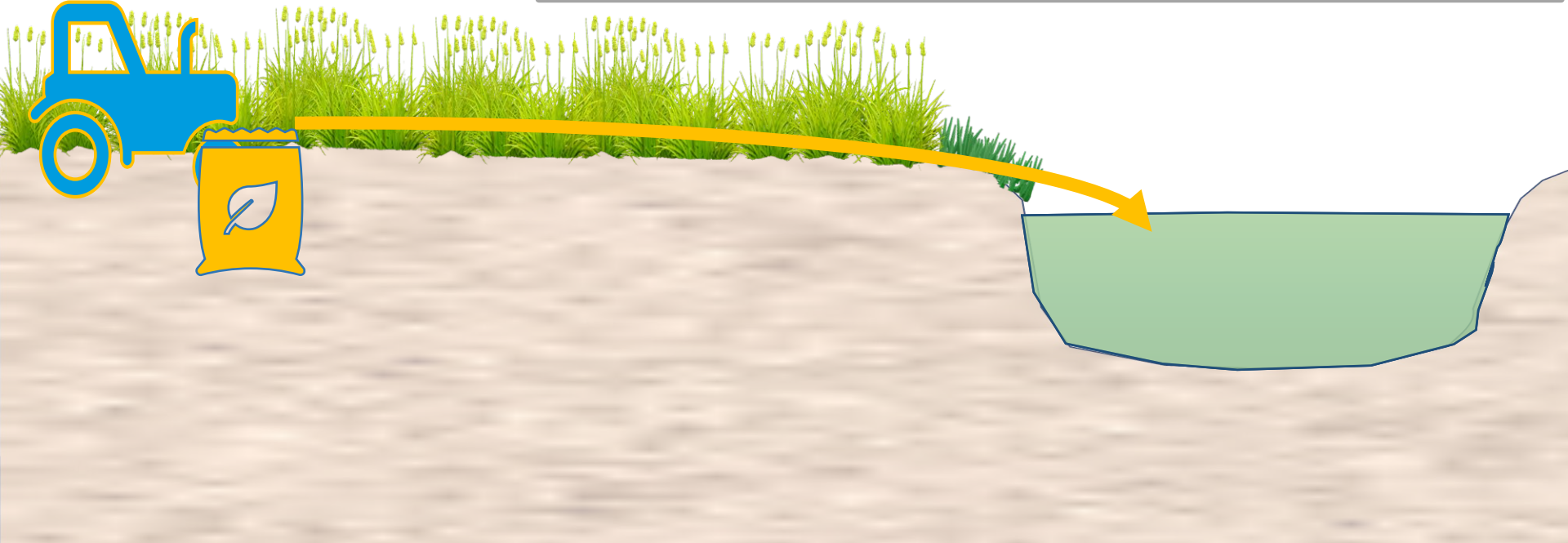

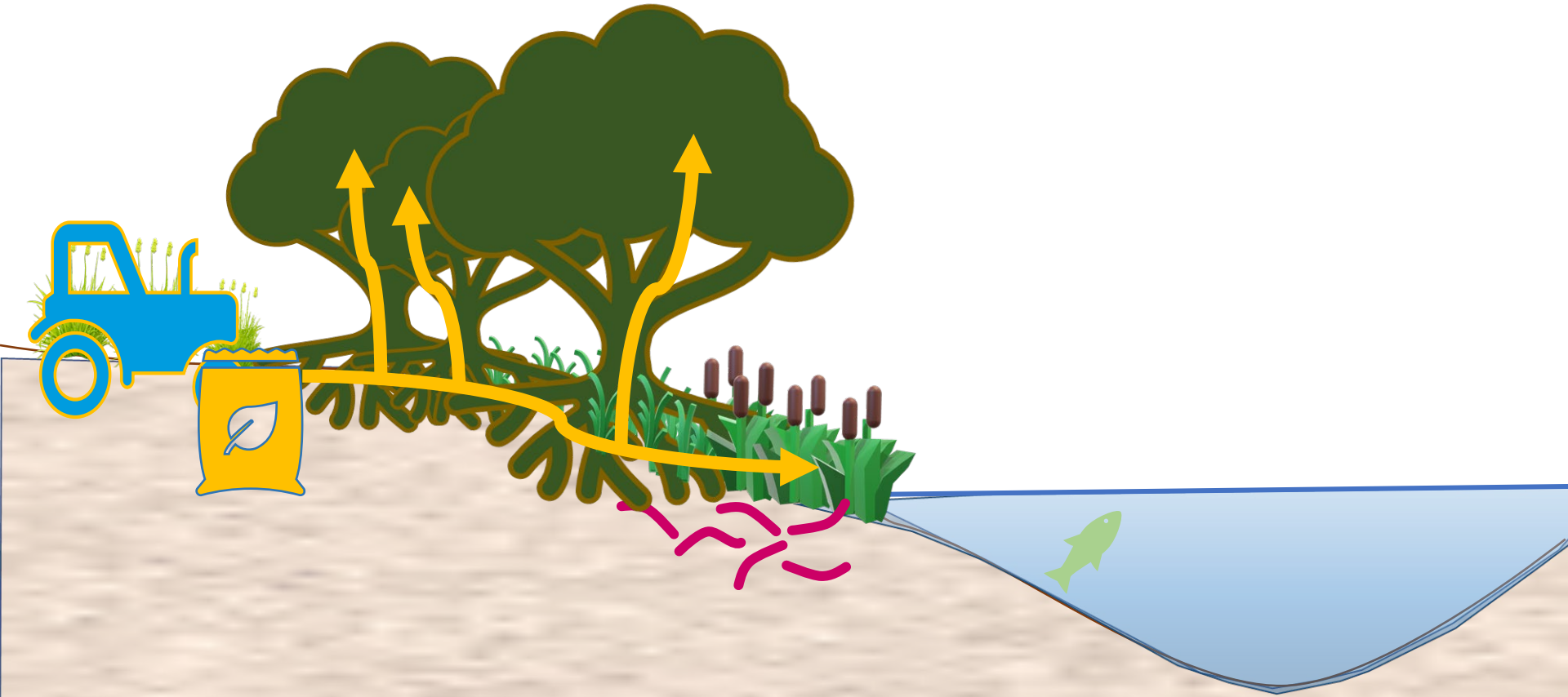
Belasting van oppervlaktewater naar herkomst, 2020

Bron: Emissieregistratie

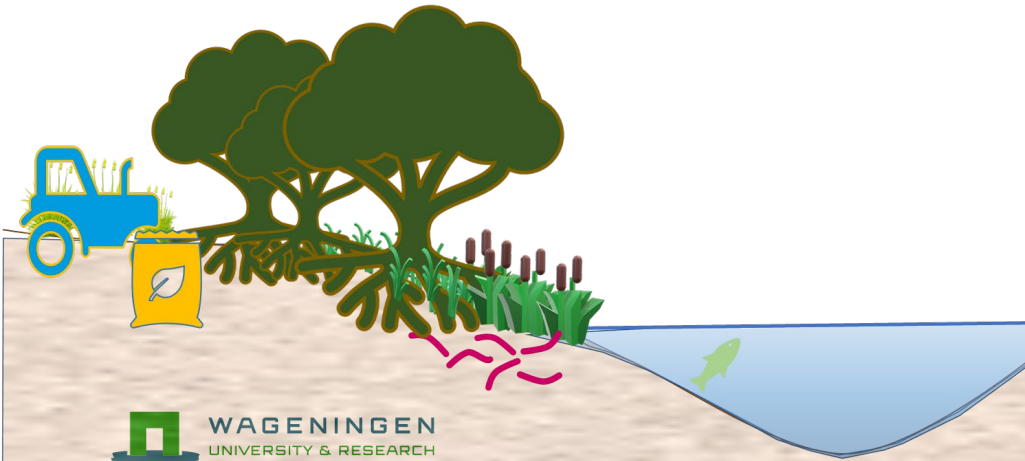
CBS/okt22
www.clo.nl/nloo8523

Wat zijn bufferzones?

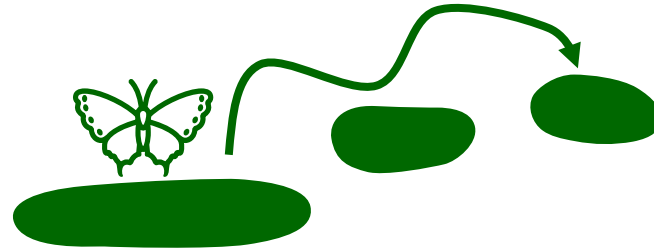
Zone met vegetatie tussen landbouw en waterlichamen die niet wordt bemest of bewerkt (hoge zandgronden, zonder drainagebuizen)

Ecosysteemdiensten van bufferzones

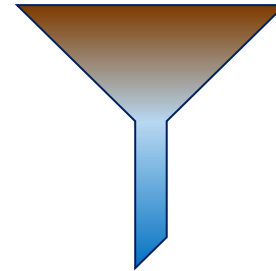
Temperatuur en schaduw

Connectiviteit en biodiversiteit

Infiltratie en waterberging

Natuurlijke zuivering

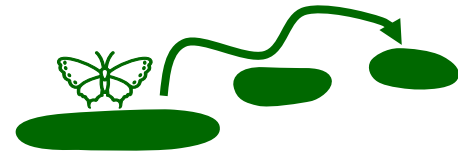
Temperatuur en schaduw

- Boszones; beschaduwing; lagere temperatuur¹
- Dichtheid, hoogte en breedte van vegetatie²
- Zuurstof; ecologische kwaliteit³

Connectiviteit en biodiversiteit

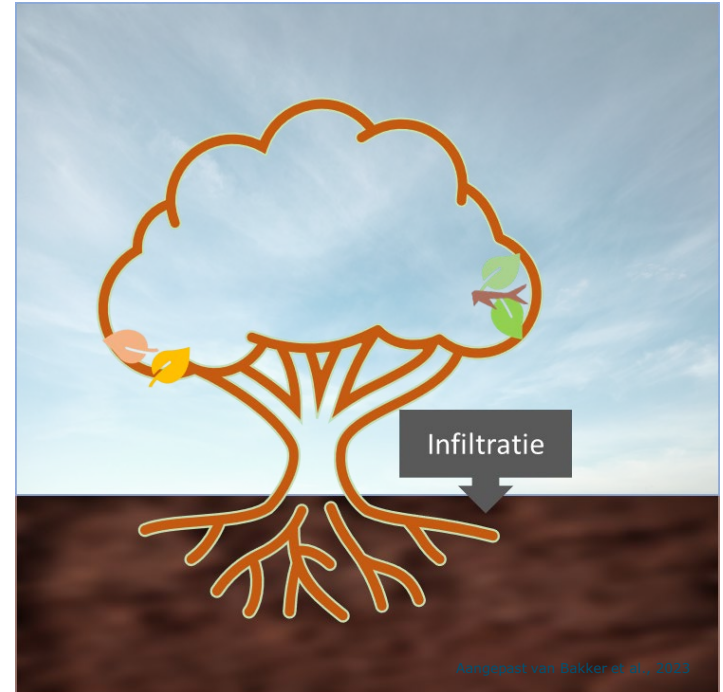
- Landschapselementen (stapstenen)
  - Kokerjuffers/ eendagvliegen¹
  - Amphibieën door aquatisch-terrestrische verbinding²
  - Bijendiversiteit (kruidige vegetatie)³
- Corridor voor dispersie⁴

Infiltratie en waterberging

- Waterveiligheid
- Waterberging
- Water vasthouden
  - Verhoogde infiltratie (40-60x)¹
- Vertraagd afvoeren

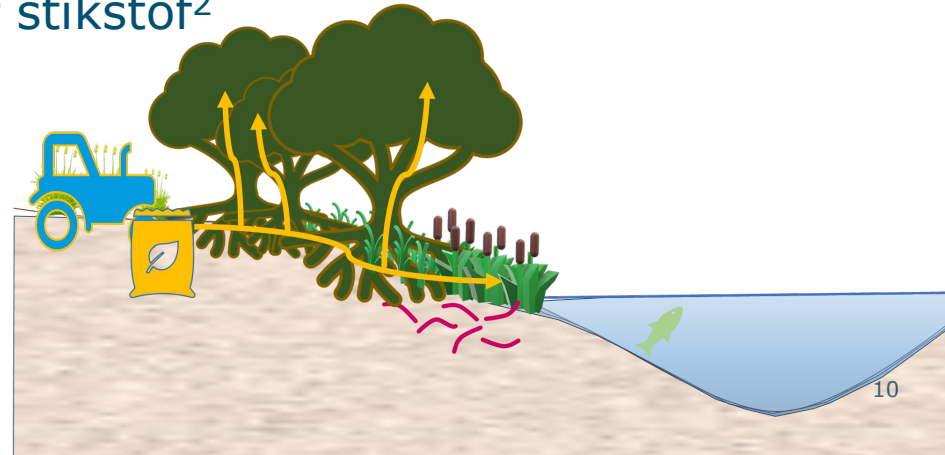
Natuurlijke zuivering

- Voorkomen van uit- en afspoeling van nutriënten en pesticiden
  - Vastlegging, omzetting en verwijdering
- Veel onderzoek, effectiviteit verschilt: **-71**(nalevering) tot 95% voor fosfaat¹, 55-85% voor stikstof²

1: Hoffmann et al., (2009)

2: Mayer et al., (2007)

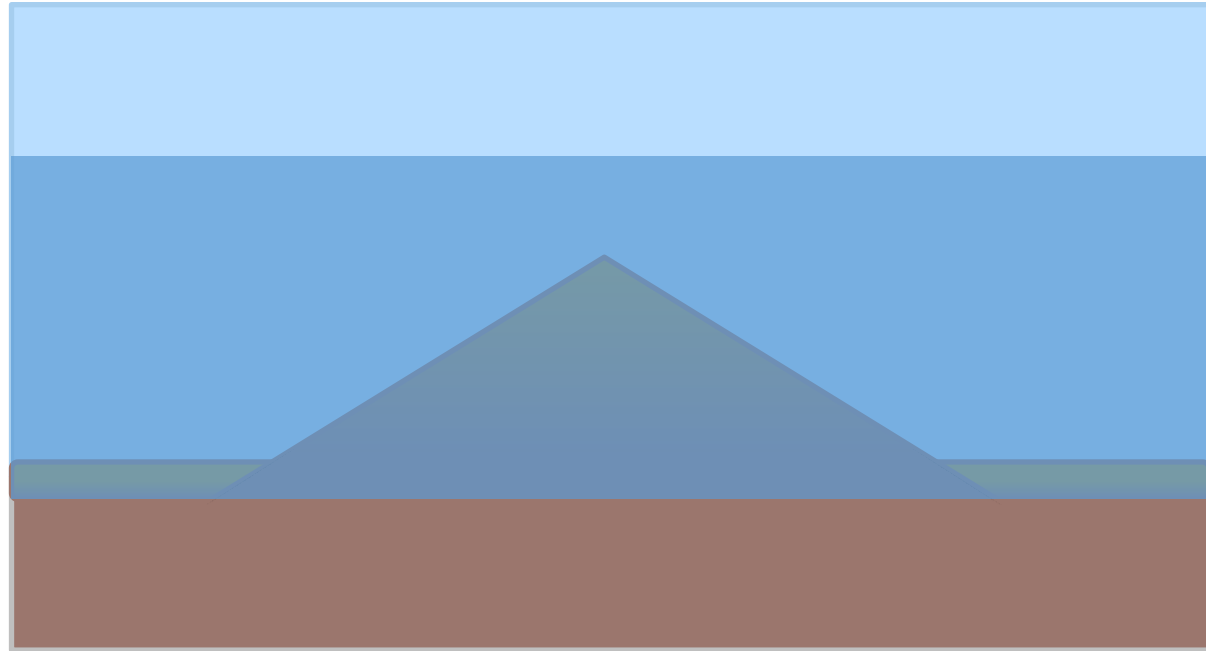

Bronnen van variatie op een rij

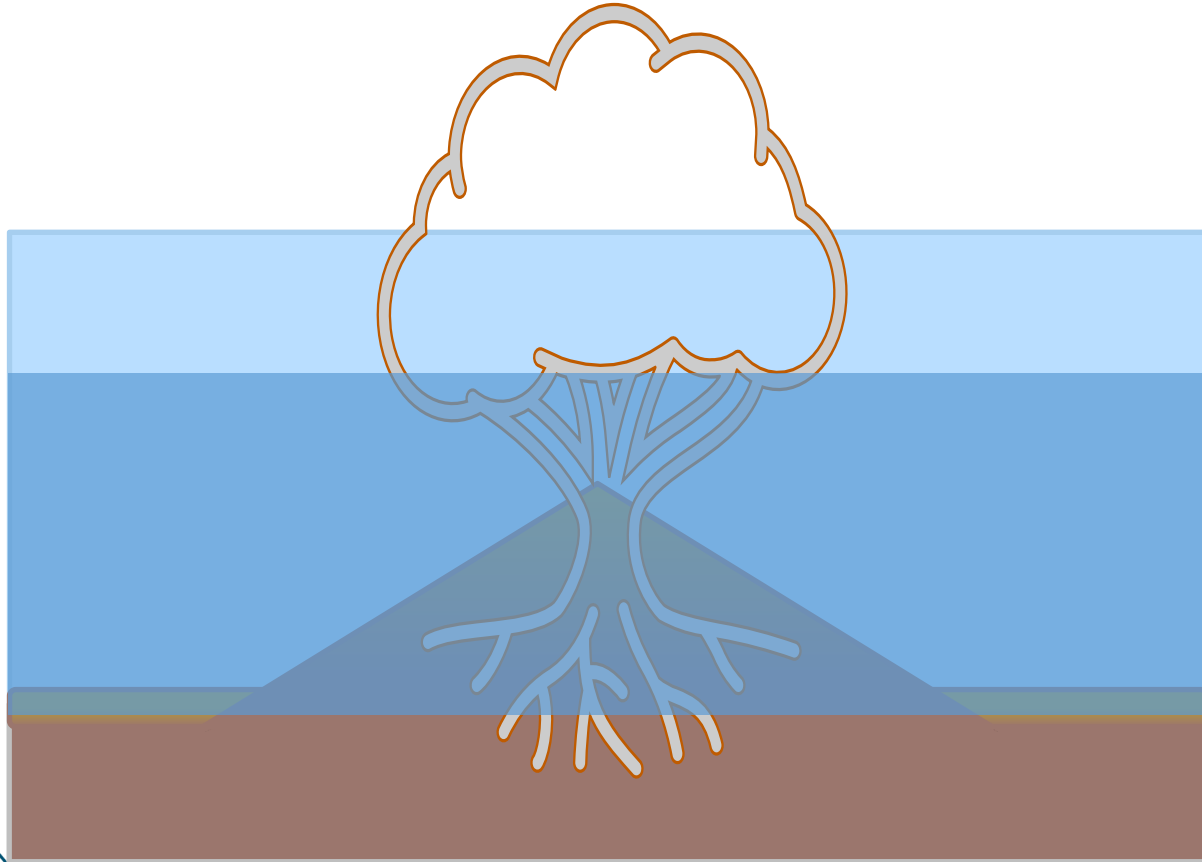
- Breedte 25-30 m¹
- Sedimentatie en infiltratie
- Rol van zuurstof
- Grote rol van vegetatie
- De rol van invertebraten?

Sedimentatie en infiltratie

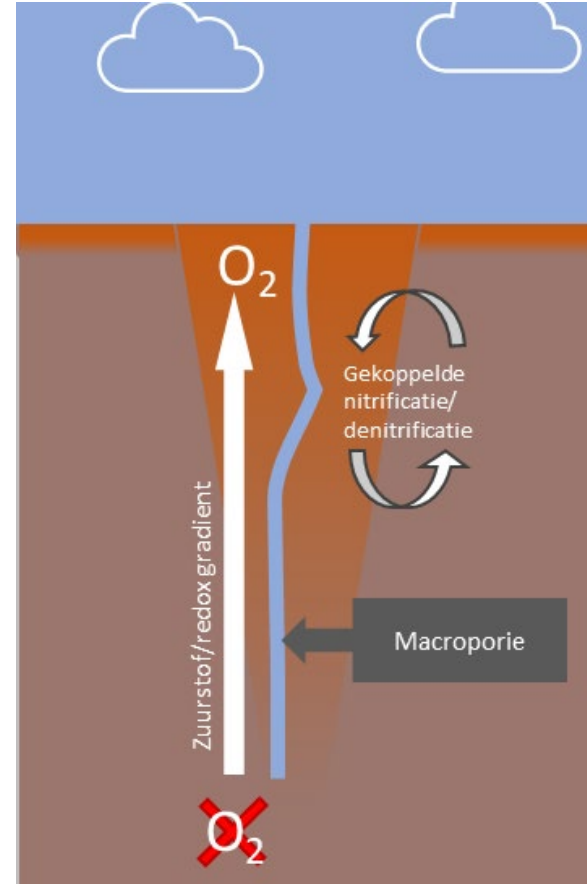

Sedimentatie en infiltratie

Rol van zuurstof

- Gekoppelde nitrificatie-denitrificatie¹
- Fosfaat binding²

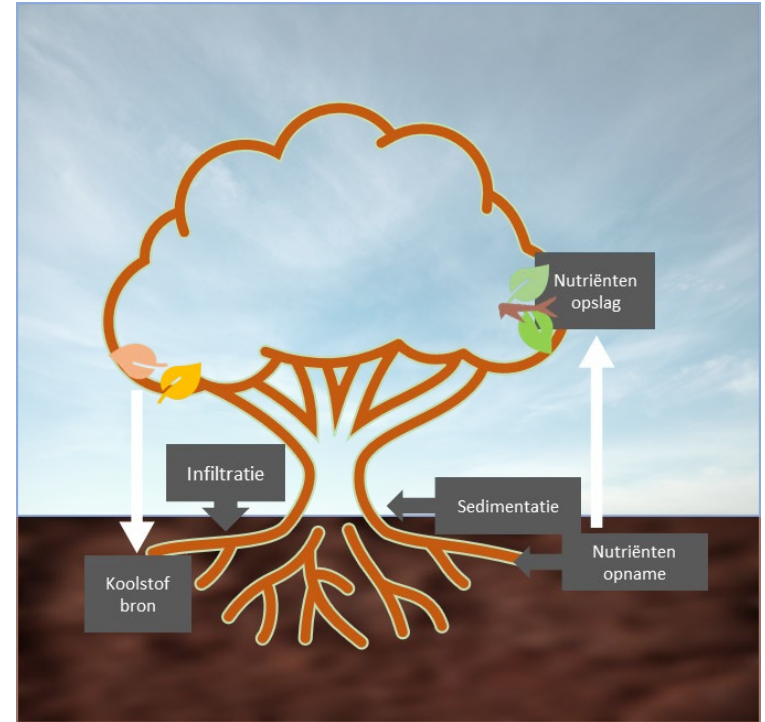
1: Racchetti et al. (2017)

2: Gabet et al. (2003)

Grote rol vegetatie

- Opslag¹
- Sedimentatie (bovengronds)² en infiltratie (ondergronds)³
- Bodemporositeit en zuurstof uitwisseling⁴
- Koolstofbron voor denitrificatie⁵

- 1:Hefting et al. (2005)
2:Christen & Dalgaard (2013)
3:Carroll et al. (2006)
4:Reddy et al. (1989)
5:Correll et al. (2005)

Invertebraten hebben effect op bodemprocessen

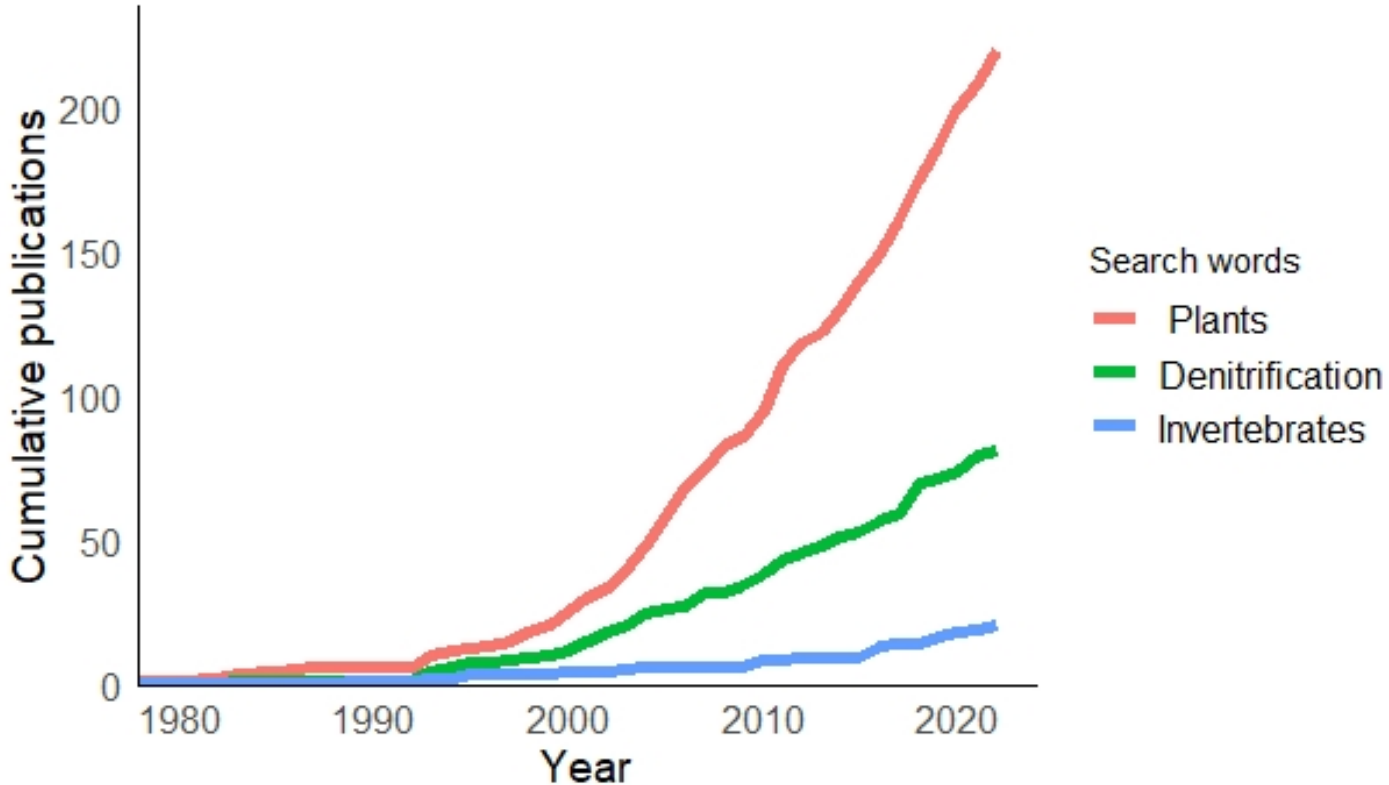
- Sedimentatie en tijdelijke vastlegging^{1,2}
- Verhoogde infiltratie³
- Microbiële processen⁴
- Zuurstof⁵
- Plantengemeenschappen^{6, 7}

- 1: Le Bayon & Binet (2001)
- 2: Cardinale et al., (2002)
- 3: Capowiez et al. (2014)
- 4: Drake & Horn (2006)
- 5: Poulsen et al. (2014)
- 6: Forey et al. (2011)
- 7: Mermilliod-Blondin & Lemoine (2010)

De rol van invertebraten?

Wat is de rol van invertebraten in bufferzones?

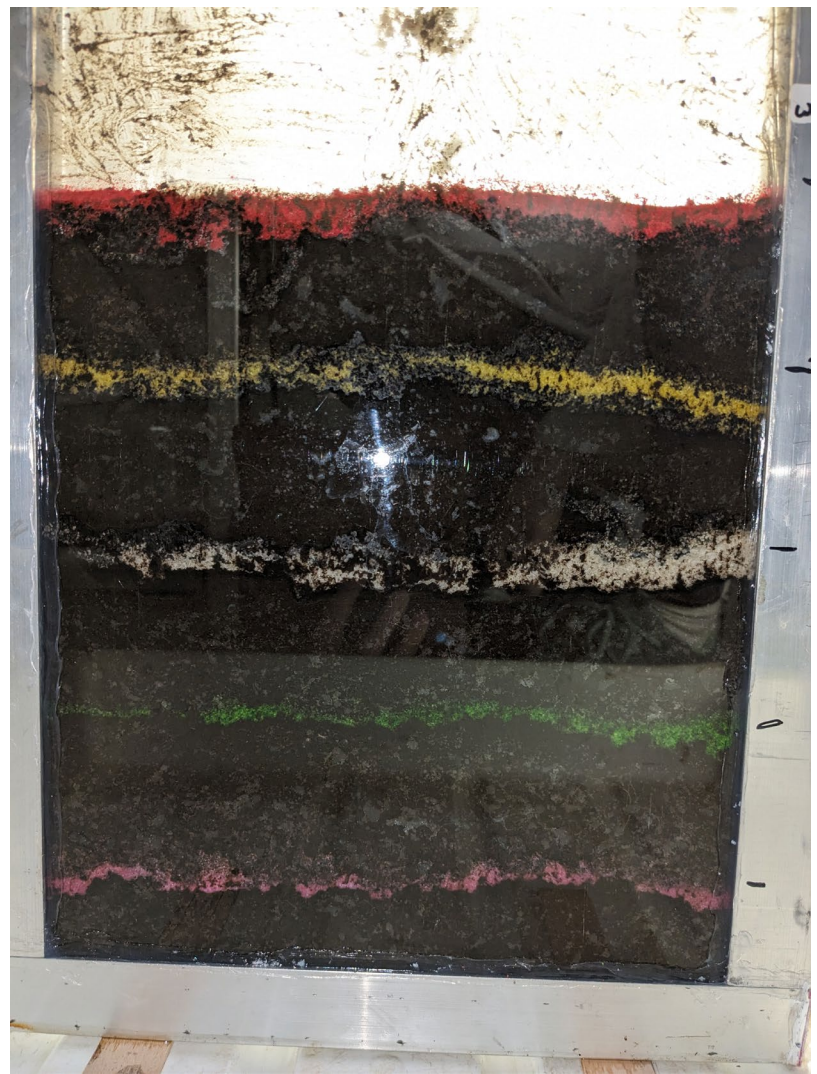

Lopend onderzoek vierhoeksworm

- Wat doen wormengemeenschappen met nutriënten?
- Wat voor effecten heeft een overstroming?

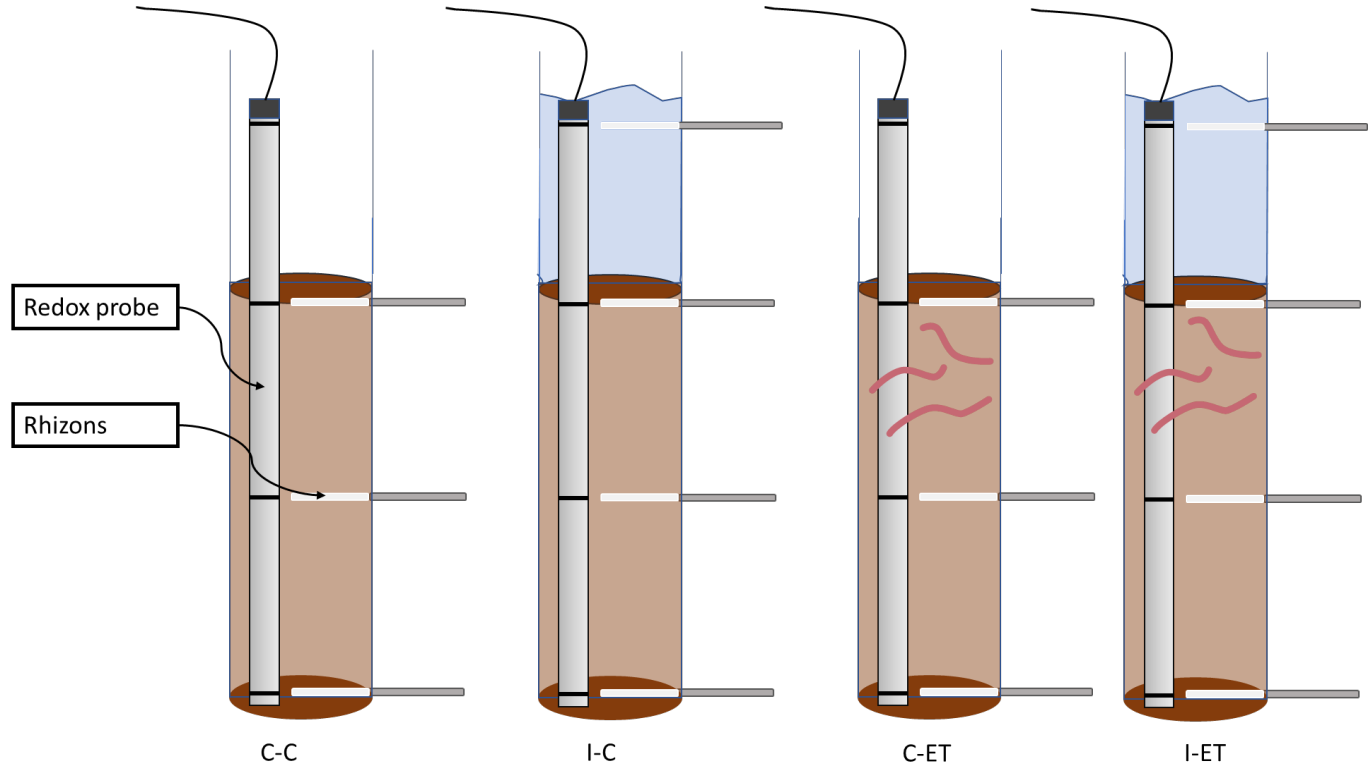

Graafpatronen *Eiseniella tetraedra*
(vierhoeksworm)

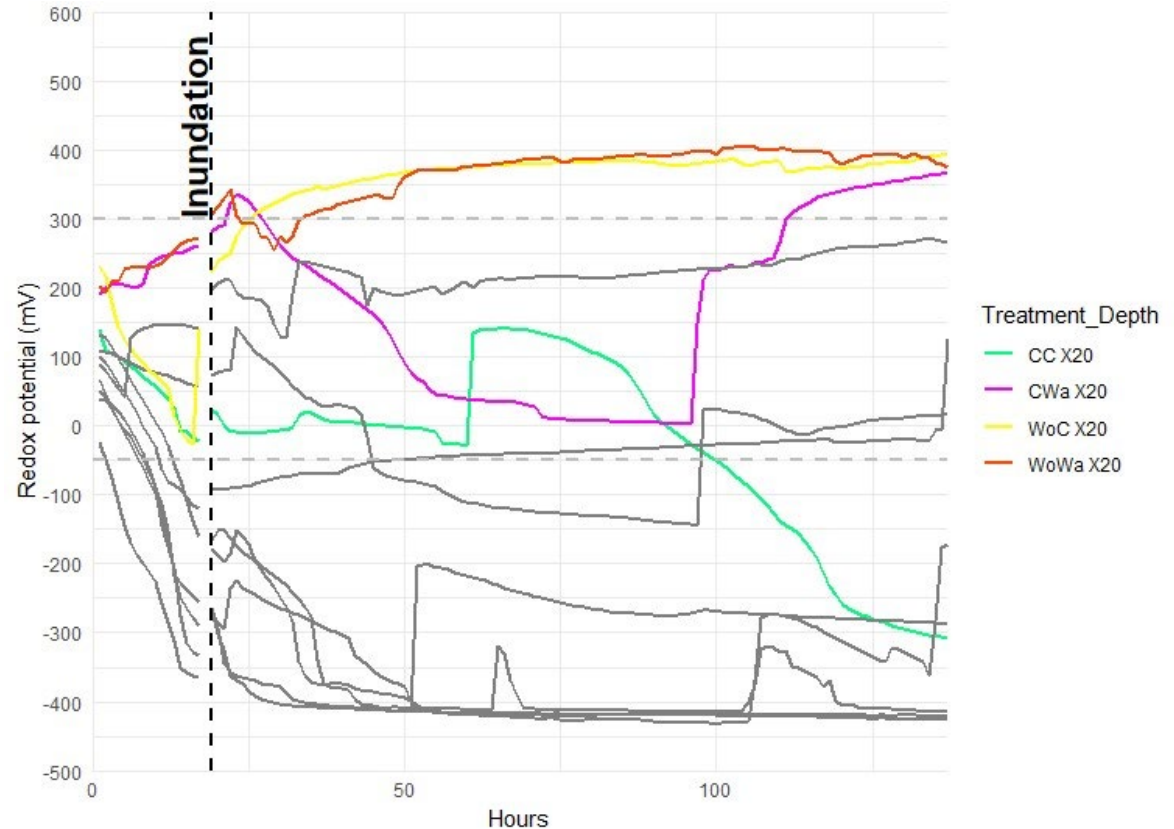
Labexperiment wormen en overstroming

Wat gebeurt er met de nutriënten op verschillende dieptes?

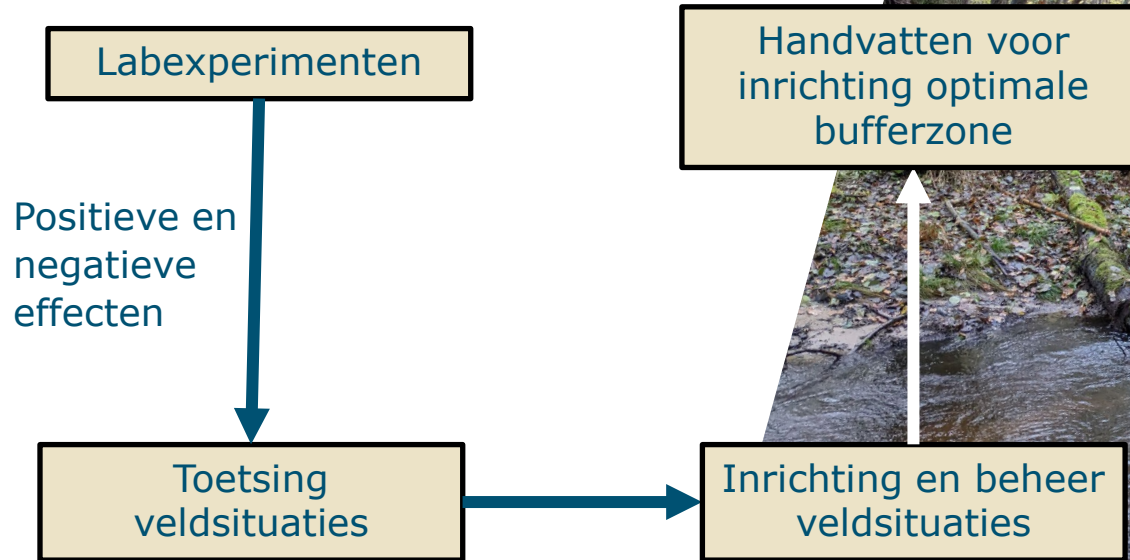

- Redox potentiaal
- Indicator welke (microbiële) omzettingen mogelijk zijn

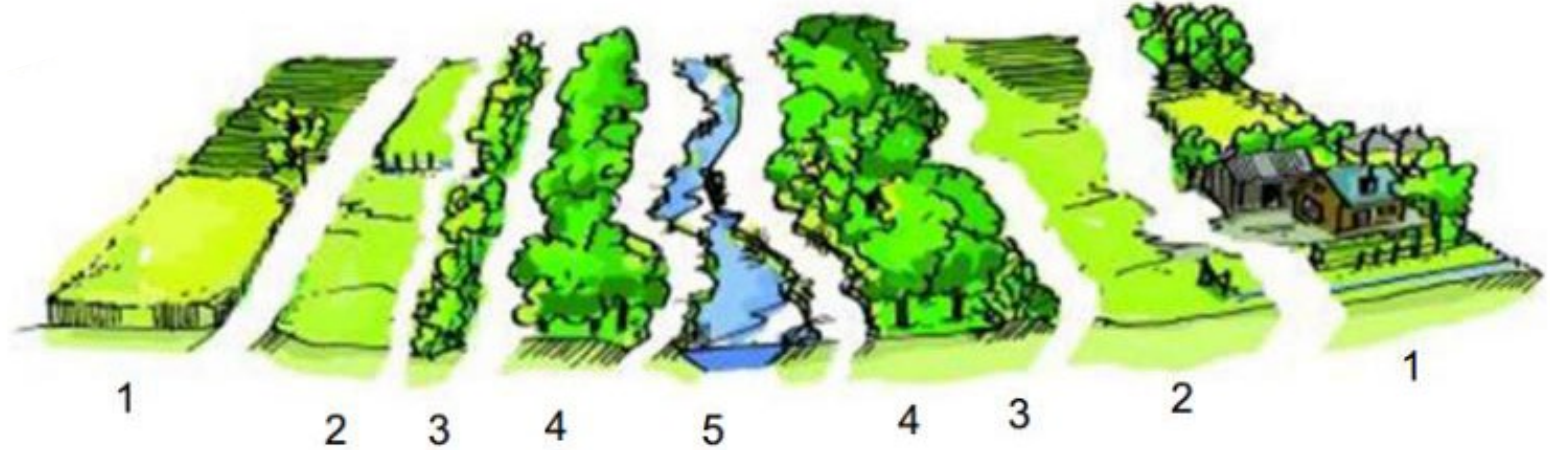

Vervolgstappen

Inrichting van bufferzones

Verdonschot (2009)

Vanuit het invertebraten perspectief?

Bedankt!

Vragen over de presentatie?

